

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

242203

บ๊องฉบับที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ที่กระตือรือร้นของชนชั้นกลาง
ชาวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ ภาคเหนือ

อริยา ไชยสิทธิ์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2556

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว
ชาวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

อารียา ไชยทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2553

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว
ชาวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

อารียา ไชยทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

รศ.อารียะ เชื้อเมืองพาน

.....กรรมการ

รศ.ดร.กาญจนา โชคฉาว

.....กรรมการ

รศ.ดร.ประเสริฐ ไชยทิพย์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.ดร.กาญจนา โชคฉาว

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รศ.ดร.ประเสริฐ ไชยทิพย์

17 กันยายน 2553

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากคณาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา โชคถาวร ซึ่งกรุณาเวลาให้ความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษา ให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน วิจัยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนได้กรุณาติดตามความคืบหน้างานวิจัยด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ อาจารย์ชูเกียรติ ชัยบุญศรี ผู้ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับแบบจำลอง โครงสร้างเชิงเส้นและการใช้โปรแกรม LISREL ให้กับผู้ศึกษาเป็นอย่างดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อารีย์ เชื้อเมืองพาน ที่ได้สละเวลาสำหรับการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่า พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้น อันส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้กับผู้ศึกษาตลอดเวลา ขอขอบพระคุณบุคลากรในคณะเศรษฐศาสตร์และบรรณารักษ์ห้องสมุดของคณะเศรษฐศาสตร์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีเสมอมา รวมถึงกลุ่มบ้านขุนที่คอยให้กำลังใจให้กับผู้ศึกษามาโดยตลอด

ผู้ศึกษาขอโน้มระลึกถึงพระคุณของบิดาและมารดา ซึ่งให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษา การทำกิจกรรม และให้กำลังใจเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่งานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจในข้อมูลดังกล่าว ผู้ศึกษาขอขอบความดีงามให้แก่บุพการีและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การดูแลและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการศึกษามาจนทุกวันนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

อารียา ไชยทิพย์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่
ประเทศไทย

ผู้เขียน

นางสาวอารียา ไชยทิพย์

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.กาญจนา ไชยถาวร

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.ดร.ประเสริฐ ไชยทิพย์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

242203

การศึกษามีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ประการแรก เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และ ประการที่สอง เพื่อหารูปแบบความสัมพันธ์ของโครงสร้างเชิงสาเหตุของตัวแปรต่างๆ ในแบบจำลองโครงสร้างเชิงเส้นที่ใช้ในการศึกษานี้ ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลปฐมภูมิโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 400 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ด้วยแบบจำลองโครงสร้างเชิงเส้น เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก (ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และต้นทุนการเดินทาง) กับตัวแปรแฝงภายใน (ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว)

ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในแบบจำลองมีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อศักยภาพในการดึงดูดใจด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อศักยภาพในการรองรับด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว รวมถึงการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเลือกผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่มีจุดดึงดูดความสนใจพร้อมกับมี

สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวยังให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยองค์กรต่างๆ ประกอบกันด้วย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวยังให้ความสนใจกับการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ดี ดังนั้นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยเฉพาะจึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการผสมผสานระหว่างส่วนประกอบทางกายภาพและการบริการอย่างเหมาะสม นับสำคัญเชิงนโยบายของการศึกษาในครั้งนี้ คือเพื่อให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวใน 3 ด้าน อันได้แก่ ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว และการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

Thesis Title Factors Influencing Tourism Demand of International
Tourist Arrivals to Chiang Mai Province, Thailand

Author Miss Arreyah Chaitip

Degree Master of Economics

Thesis Advisory Committee

Assoc.Prof.Dr.Kanchana Choketaworn	Advisor
Assoc.Prof.Dr.Prasert Chaitip	Co-advisor

ABSTRACT

242203

This study has two objectives. The first objective is to understand the socio-economic background of the international tourist arrivals to Muang District, Chiang Mai province. The second objective is to identify the causal relationships between variables of the Structural Equation Model used in this study. Primary data was used in this study. A random sample of 400 international tourists collected. Factor analysis of Structural Equation Model was used to analyze the relationships between latent exogenous variables (tourist demographics, tourism information and travel cost) and latent endogenous variables (attraction potential of tourism destinations and their related products, capacity potential of tourism destinations and their related products, and tourism management).

The results of the study indicate the significance of positive casual relationships between latent variables. Tourist demographics have influence on the attraction potential of tourism destinations and their related products. Tourism information has influence on capacity potential of tourism destinations and their related products as well as on tourism management. Tourists choose products that are attractive with basic utilities well supplied. International tourists are also interested in tourism products that are well managed by tourism organizations. Moreover, tourists are also interested in good tourism management. So, tourism products especially for international

tourists must be well mixed between physical and service components. The results of the study therefore imply that importance should focus on three aspects of tourism development i.e. the attraction potential of tourism destinations and their related products, the capacity potential of tourism destinations and their related products, and tourism management.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	๓
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	7
บทที่ 2 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
2.1.1 ทฤษฎีอุปสงค์ (Theory of Demand)	8
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management)	10
2.1.3 แบบจำลองสมการโครงสร้าง	13
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	45
3.1 ระเบียบวิธีการศึกษา	45
3.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.1.2 การกำหนดขนาดของประชากรที่ต้องการศึกษาและ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	46
3.2 ตัวแปรและแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	47
3.2.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	47
3.2.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	54

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	56
3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Descriptive Statistics)	56
3.3.2 การวิเคราะห์แบบจำลอง LISREL โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)	57
บทที่ 4 ผลการศึกษา	61
4.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	61
4.1.1 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	61
4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	68
4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มีต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่	72
4.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	78
4.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ	84
4.2.1 ผลจากข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบ	84
4.2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ	85
4.2.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน	89
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	101
5.1 สรุปผลการศึกษา	101
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	103
5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	104
เอกสารอ้างอิง	105
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	113
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ครั้งที่ 1	117

ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์หลังการปรับแก้แบบจำลอง	160
ประวัติผู้เขียน	183

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและรายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2551	2
1.2 ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ปี พ.ศ. 2550	4
1.3 รายได้จากการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) แยกตามภาคบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตรตามราคาประจำปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2549	5
2.1 สมการความกลมกลืน	29
2.2 การเปรียบเทียบการใช้ตัวแปรในแบบจำลองของ Swanson และ Horridge (2004) Swanson และ Horridge (2006) Rangaswamy, et al. (2008) Chaiboonsri and Chaitip (2008)	44
3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	57
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	62
4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	62
4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ	63
4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส	65
4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	65
4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	66
4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	67
4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	68
4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเคยมาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่	68
4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนวันที่พักในจังหวัดเชียงใหม่	69
4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนผู้ร่วมเดินทางด้วยกัน	69
4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวที่เคยไป	70
4.13 ระดับความสำคัญก่อนตัดสินใจมาเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง	71
4.14 ความต้องการที่จะกลับมาเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่อีกครั้งของกลุ่มตัวอย่าง	71

4.15	ความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านต้นทุนการเดินทางทั้งหมด	72
4.16	ความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านค่าโดยสาร โดยเครื่องบินภายในประเทศ	73
4.17	ความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางภายในประเทศ	74
4.18	ความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถสาธารณะ	75
4.19	ความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านค่าที่พักโรงแรมหรือเกสต์เฮาส์	76
4.20	ความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านค่าใช้จ่ายทั้งหมดของสินค้าและบริการที่ซื้อ	77
4.21	ความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทางในจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านต้นทุนการเดินทางภายในประเทศทั้งหมด	78
4.22	ความคิดเห็นต่อศักยภาพในการดึงดูดใจด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงใหม่	79
4.23	ความคิดเห็นต่อศักยภาพในการรองรับด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่	81
4.24	ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่	83
4.25	ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) และ ค่า Barlett's Test of Sphericity	84
4.26	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของตัวแปรความคิดเห็นต่อต้นทุนการเดินทาง (COST)	86
4.27	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของตัวแปรศักยภาพในการดึงดูดใจ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (ATTRAC)	87
4.28	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของตัวแปรศักยภาพในการรองรับ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (CAPACI)	88
4.29	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการบริหารจัดการ ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (MANAGE)	89
4.30	การประมาณค่าด้วยโปรแกรมลิสเรลสำหรับแบบจำลองการวัด สำหรับแบบจำลองสมมุติฐาน	92

4.31 การประมาณค่าด้วยโปรแกรมลิสเรลสำหรับแบบจำลองการวัดสำหรับแบบจำลอง หลังการปรับแก้	95
4.32 ผลการตรวจสอบความกลมกลืนรวมทั้งหมดเปรียบเทียบแบบจำลองสมมุติฐาน	96

สารบัญภาพ

รูป	หน้า
2.1 องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	12
2.2 แผนภาพเกี่ยวกับการสร้างข่ายงานโมเดลอิสระ	16
3.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	55
4.1 ผลการวิเคราะห์ครั้งที่ 1	91
4.2 ผลการวิเคราะห์หลังการปรับแก้แบบจำลอง	94
4.3 ความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว กับสมมุติฐานในการวิจัย	98